

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Brief aan TK inzake discongruentie Oost-Nederland

Datum
31 mei 2023

1. Aanleiding

- Met deze brief doet u een toezegging gestand aan de Tweede Kamer.
- In de beleidsreactie op het evaluatierapport van de commissie Evaluatie Wet herziening gerechtelijke kaart (hierna: Evaluatiecommissie HGK) uit 2017 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd om vijf jaar na de evaluatie van de Wet Herziening Gerechtelijke Kaart (hierna: Wet HGK) en de Wet splitsing arrondissement Oost-Nederland in de arrondissementen Gelderland en Overijssel (hierna: Splitsingswet) de discongruentie in Oost-Nederland wederom te onderzoeken om te bezien of actie nodig is.
- U heeft dit onderzoek uit laten voeren door een aantal vragen te stellen aan de rechtbank Gelderland, de rechtbank Overijssel en het Parket Oost-Nederland. Zij hebben deze vragen bij brief van 2 november 2022 gezamenlijk beantwoord.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Achtergrond

- Met de Wet HGK veranderde de indeling van de gerechtelijke kaart van Nederland in 2013 ingrijpend: het aantal gerechtshoven en rechtbanken verminderd tot vier gerechtshoven en elf rechtbanken. De Wet HGK beoogt de randvoorwaarden te creëren om de kwaliteit van rechtspraak ook voor de toekomst te waarborgen. Daarbij gaat het onder meer om de samenwerking in de strafrechtketen. Om deze samenwerking te vergemakkelijken is in de Wet HGK de regio-indeling zodanig gewijzigd dat de rechtbankregio's samenvallen met, c.q. congruent zijn aan, die van het openbaar ministerie en die van de politie.
- Een uitzondering hierop zijn de arrondissementen van de rechtbank Gelderland en de rechtbank Overijssel. Door de Splitsingswet vormen deze niet, zoals eerder in de Wet HGK was voorgenomen, samen het arrondissement en de rechtbank Oost-Nederland, maar zijn de rechtbanken Gelderland en Overijssel twee aparte rechten binnen de grenzen van het arrondissementsparket en de regionale politie-eenheid Oost-Nederland.
- De Splitsingswet is in 2017 tijdens de evaluatie van de Wet HGK door de Evaluatiecommissie HGK onderzocht. Hierbij is specifiek gekeken naar de

kwaliteit(ontwikkeling) van het werk, de doorlooptijden en eventuele andere problemen in Oost-Nederland.

- De Evaluatiecommissie constateerde dat de mate van samenwerking in Oost-Nederland, waar sprake is van discongruentie, niet wezenlijk verschilt van die in de congruente gebieden in Nederland. De knelpunten die worden genoemd in Oost-Nederland spelen ook in andere arrondissementen. Het belangrijkste verschil is dat als er knelpunten en problemen worden ervaren, deze in Oost-Nederland als gevolg van de discongruentie soms complexer en indringender lijken dan in de andere delen van het land. Een aandachtspunt is ook de geringe uitwisseling van rechters tussen de zittingsplaatsen van de rechtbank Overijssel.
- Naar het oordeel van de Evaluatiecommissie HGK was de samenwerking in de strafrechtketen er op dat moment niet bij gebaat dat er opnieuw gereorganiseerd zou worden. De Evaluatiecommissie HGK heeft aanbevolen te bezien of de discongruentie in Oost-Nederland ook voor de langere termijn een duurzame constructie is.

Bevindingen

Uit de beantwoording van de vragen door de rechtbanken Gelderland en Overijssel en het parket Oost-Nederland volgt op hoofdlijnen het volgende:

- De organisaties zien duidelijke verbeteringen ten opzichte van de situatie ten tijde van de evaluatie van de Wet HGK: verschillen in cultuur bestaan nog steeds maar zijn beter bespreekbaar, er worden werkafspraken gemaakt en er wordt van elkaar geleerd. Daarnaast verminderen de verschillen in de loop van de tijd door uitwisseling van personeel en nieuw personeel. Cultuurverschillen spelen ook in andere arrondissementen die meer dan een zittingslocatie hebben.
- Over de zittingscapaciteit vindt op alle niveaus goed en frequent overleg plaats tussen de beide rechtbanken en het parketbestuur.
- De afstemming van en de samenhang met het zittingsrooster tussen het OM en de rechtbanken kan nog worden verbeterd en daar zijn wellicht nog voordelen te behalen.
- Er vindt veel meer uitwisseling van rechters plaats tussen de verschillende rechtbanklocaties. Daarnaast kan met de huidige schaalgrootte doelmatig en effectief specialismen worden belegd.
- De grotere schaal van parket Oost-Nederland is geen probleem: er zijn toegewijde, professionele gebiedsofficieren die een netwerk onderhouden met de politie, het openbaar bestuur en andere partners, waardoor zij in dat netwerk feeling houden met lokale (veiligheid)issues en bij calamiteiten direct de verbinding leggen met de zaaksbehandelaars en de zaaksofficier.
- De werking van de Verkeerstoren ++ in Oost-Nederland is verbeterd: er is één verkeerstoren die vanuit twee locaties werkt.

Conclusie

Op basis van de beantwoording van de vragen is er vertrouwen dat de bestaande discongruentie in Oost-Nederland geen belemmering is voor de kwaliteit van de rechtspraak en de samenwerking in de strafrechtketen. Er is dan ook geen aanleiding om de rechterlijke indeling op dit punt te heroverwegen.

4. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de behandelend ambtenaar zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Directie Rechtsbestel**

Datum
31 mei 2023

Ons kenmerk
4688272